

ศัพท์สับสน : ศิลปะบำบัด หรือ ศิลปกรรมบำบัด

อัสนี ชูอรุณ

ราชบัณฑิต สำนักศิลปกรรม

ราชบัณฑิตยสถาน

เลิศศิริร์ บวรกิตติ*

สมชัย บวรกิตติ

ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์

ราชบัณฑิตยสถาน

เนื่องจากมีศัพท์ “Art Therapy” เกิดขึ้นในวงการแพทย์และศิลปกรรม และได้มีการบัญญัติศัพท์เป็น ๒ รูปคำ คือ “ศิลปะบำบัด” กับ “ศิลปกรรมบำบัด” จึงเกิดคำถามว่าคำไทยคำใดให้ความหมายตรงกับคำ Art Therapy อย่างถูกต้องและถูกหลักภาษา

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ พิมพ์ครั้งที่ ๑ พุทธศักราช ๒๕๔๖ อธิบายว่า “ศิลปะ น. ฝีมือ, ฝีมือทางการช่าง, การทำให้ วิจิตรพิสดาร, เช่น เขาทำดอกไม้ประดิษฐ์ ประดอยอย่างมีศิลปะ, ผู้หญิงสมัยนี้มีศิลปะในการแต่งตัว... ; การแสดงออก ซึ่งอารมณ์สะท้อนใจให้ประจักษ์ด้วย สื่อต่าง ๆ อย่างเสียง เส้น สี ผิว รูปทรง เป็นต้น เช่น ศิลปะการดนตรี

ศิลปะการวาดภาพ ศิลปะการละคร...” “ศิลปกรรม น. สิ่งที่เป็นศิลปะ, สิ่งที่ สร้างสรรค์ขึ้นเป็นศิลปะ, เช่น งาน ประติมากรรม งานสถาปัตยกรรม...” “ศิลปศาสตร์ น. วิชาต่าง ๆ ซึ่งไม่ใช่ วิชาทางเทคนิค หรือทางอาชีพ เช่น ภาษาศาสตร์ ปรัชญา ประวัติศาสตร์ (ตรงกับ Liberal Arts)^๑; ตำราว่าด้วย วิชาความรู้ต่าง ๆ ในสมัยก่อนพุทธกาล...”

หมายเหตุ: พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ได้เก็บคำ “ศิลปกรรมศาสตร์” ไว้ ซึ่งมีผู้นำไปใช้แล้ว อาทิ คณะศิลปกรรมศาสตร์ (Faculty of Fine and Applied Arts) ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยบูรพา

โดยสรุปจากข้อมูลข้างต้นศัพท์ “Art Therapy” ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นำ ศิลปกรรมแขนงต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ ทัศนกรรม ไปประยุกต์ใช้ในทางการแพทย์ เพื่อ บำบัดรักษาผู้ป่วยจิตเวช สมควรบัญญัติ ว่า “ศิลปกรรมบำบัด”

เอกสารอ้างอิง

๑. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด : ๒๕๔๖ หน้า ๑๐๑ - ๑๐๒.
๒. Webster's New World Dictionary of the American Language, College Edition. Cleveland and New York; 1958. p. 844.

* ผู้ช่วยคณบดี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

